

Nr 36.

Ankom till riksdagens kansli den 23 maj 1944 kl. 5 em.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående ändring i lagen den 17 oktober 1900 (nr 82 s. 1) om straffregister.

Genom en den 10 mars 1944 dagtecknad, till lagutskott hänvisad proposition, nr 234, vilken behandlats av första lagutskottet, har Kungl. Maj:t under återopande av propositionen bilagda, i statsrådet och lagrådet förda protokoll föreslagit riksdagen att antaga följande vid propositionen fogade förslag till

L a g

angående ändring i lagen den 17 oktober 1900 (nr 82 s. 1) om straffregister.

Härigenom förordnas, att 1 §, 2 § 2, 3, 4 och 5 mom. samt 4 § lagen den 17 oktober 1900 om straffregister¹ skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

1 §.

Hos fångvårdsstyrelsen skall finnas straffregister, innehållande uppgifter, som i denna lag stadgas, angående dem som genom utslag av domstol eller myndighet i riket

1. blivit dömda till dödsstraff, straffarbete eller fängelse eller med tillämpning av 20, 21, 22 eller 23 kap. strafflagen till dagsböter ej under sextio eller med tillämpning av 5 kap. 2 § strafflagen till böter för brott, varå enligt lag kan följa straffarbete, eller med tillämpning av 6 § samma kapitel till böter, eller

2. erhållit villkorlig dom, eller

3. blivit dömda till ungdomsfängelse eller tvångsuppfostran, eller

4. blivit dömda till förvaring eller internering i säkerhetsanstalt, eller

5. förklarats vara övertygade om någon med straff belagd gärning, men i anseende till sinnessjukdom ej kunna till ansvar fällas, eller

6. blivit dömda till tvångsarbete.

2 §.

2 mom. Har någon genom villkorlig dom erhållit anstånd med verkställande av ådömt straff eller med ådömande av straff, skall, där sedermera för-

¹ Senaste lydelse, se betr. 1 § SFS 1912:380, betr. 2 § 2 mom. SFS 1917:123, betr. 2 § 3 mom. SFS 1937:174, 467 och 938, betr. 2 § 4 och 5 mom. SFS 1918:533 ävensom 1937:174 och 938, samt betr. 4 § SFS 1937:174 och 938.

ordnande om förlängning av prøvotiden meddelas, därom till registret lämnas uppgift av den domstol eller myndighet, som meddelat förordnandet.

Förklaras anståndet förverkat, skall domstolen göra anmälan härom till registret med angivande tillika av straff, som i anledning av förverkandet må hava bestämts, eller påföljd, som ådömts i stället för straff.

3 mom. Har förordnande meddelats att ungdomsfängelse eller tvångsuppfostran eller förvaring eller internering i säkerhetsanstalt skall träda i stället för annan påföljd eller avse jämväl annat brott än det för vilket till ungdomsfängelse, tvångsuppfostran, förvaring eller internering blivit dömt, skall uppgift därom lämnas till registret från den domstol eller myndighet som meddelat förordnandet.

Har anstånd, som genom villkorlig dom beviljats med ådömande av straff för visst brott, förklarats skola avse jämväl annat brott, skall domstolen därom lämna uppgift till registret.

Sådan uppgift skall ock lämnas, där beträffande den som villkorligt frigivits förordnande meddelats att det förut ådömda straffet skall avse jämväl annat brott.

4 mom. Förordnar fångvårdsstyrelsen om förlängning av prøvotiden för den som villkorligt frigivits eller förklarar styrelsen den villkorligt medgivna friheten förverkad, skall styrelsen därom låta göra anteckning i straffregistret.

5 mom. Har domstol meddelat beslut, varigenom villkorligt medgiven frihet förklarats förverkad, skall domstolen lämna uppgift därom till registret.

4 §.

Har talan fullföljts mot utslag eller beslut, varom i 1 § eller 2 § 2, 3 eller 5 mom. förmäles, eller har sådant utslag eller beslut blivit underställt högre rätts prövning, skall uppgift om rättens beslut i det överklagade eller underställda målet i varje fall lämnas till registret.

Där Konungen fastställer, ändrar eller upphäver beslut, varigenom fångvårdsstyrelsen förordnat om förlängning av prøvotiden för den som villkorligt frigivits eller förklarat den villkorligt medgivna friheten förverkad, eller av nåd efterskänker eller mildrar straff eller annan påföljd, varom straffregistret skall innehålla upplysning, varde jämväl därom uppgift till registret meddelad.

Denna lag träder i kraft, såvitt angår 1 §, 2 § 2 mom., 2 § 3 mom. första och andra styckena, 2 § 5 mom. och 4 § första stycket, den 1 juli 1944 och i övrigt den 1 januari 1945. Beträffande den som villkorligt frigivits före den 1 januari 1945 skola 2 § 4 och 5 mom. samt 4 § andra stycket i dessa lagrumms hittillsvarande lydelse tillämpas även efter sistnämnda dag. Intill dess lagen den 18 juni 1937 (nr 467) angående ändring i vissa delar av lagen den 17 oktober 1900 (nr 82 s. 1) om straffregister trätt i kraft, skola 1 § och 2 § 3 mom. första stycket lagen om straffregister hava följande lydelse:

1 §.

Hos fångvårdsstyrelsen skall finnas straffregister, innehållande uppgifter, som i denna lag stadgas, angående dem som genom utslag av domstol eller myndighet i riket

1. blivit dömda till dödsstraff, straffarbete eller fängelse eller med tillämpning av 20, 21, 22 eller 23 kap. strafflagen till dagsböter ej under sextio eller med tillämpning av 5 kap. 2 § strafflagen till böter för brott, varå enligt lag kan följa straffarbete, eller med tillämpning av 6 § samma kapitel till böter, eller

2. erhållit villkorlig dom, eller

3. blivit dömda till ungdomsfängelse eller tvångsuppfostran, eller

4. förklarats vara övertygade om någon med straff belagd gärning, men i anseende till sinnessjukdom ej kunna till ansvar fällas, eller

5. blivit dömda till tvångsarbete.

2 §.

3 mom. Har förordnande meddelats att ungdomsfängelse eller tvångsuppfostran skall träda i stället för annan påföljd eller avse jämväl annat brott än det för vilket till ungdomsfängelse eller tvångsuppfostran blivit dömt, skall uppgift därom lämnas till registret från den domstol eller myndighet som meddelat förordnandet.

I propositionen har *föredragande departementschefen, statsrådet Bergquist*, anfört bland annat följande:

»Enligt kungörelse den 1 oktober 1943 (nr 730) har lagen den 22 juni 1939 om villkorlig dom trätt i kraft den 1 januari innevarande år. Därmed har ock lagen den 28 juni 1918 angående villkorlig straffdom upphört att gälla utom för sådana fall då villkorlig dom meddelats eller meddelas i mål som blivit av första domstol avdömt före den 1 januari 1944. Enligt den nya lagen om villkorlig dom kan domstolen bevilja anstånd icke blott, såsom enligt 1918 års lag, med verkställande av ådömt straff, utan även med själva straffådomandet. Prövotiden, som i den äldre lagen var absolut bestämd, är i den nya lagen så till vida obestämd att, under vissa förutsättningar, förordnande kan meddelas om förlängning av den i lagen stadgade normala prövotiden. Jämväl i övrigt innebär den nya lagen åtskilliga avvikelser från vad tidigare gällt. De föreskrifter i lagen om straffregister, som angå uppgifter rörande villkorlig dom, torde med hänsyn härtill böra anpassas efter den nya lagens bestämmelser.

Ändringar i lagen om straffregister påkallas jämväl i anledning av lagen den 18 september 1943 om villkorlig frigivning. Genom denna lag, som träder i kraft den 1 januari 1945, upphäves lagen den 22 juni 1906 i samma ämne, dock att jämväl efter den nya lagens ikraftträdande äldre lag skall tillämpas beträffande den som dessförinnan frigivits. Enligt den nya lagen skall envar, som undergår straffarbete eller fängelse av minst sex månaders varaktighet, villkorligt frigivas när fem sjättedelar av strafftiden förflutit.

Därjämte kan under vissa förutsättningar villkorlig frigivning medgivas då två tredjedelar av strafftiden förflutit. I sistnämnda fall tillkommer det Kungl. Maj:t att bestämma om villkorlig frigivning, medan i övrigt beslut härom meddelas av fångvårdsanstaltens styresman. Åsidosätter den frigivne något som till följd av frigivningen åligger honom, kan fångvårdsstyrelsen förklara den villkorligt medgivna friheten förverkad. Fångvårdsstyrelsen kan jämväl meddela beslut om förlängning av prøvotiden för den villkorligt frigivne. Därjämte innehåller den nya lagen åtskilliga andra föreskrifter, som sakna motsvarighet i den äldre lagen.»

Departementschefen har härefter i propositionen lämnat en närmare redogörelse för de ändringar i lagen om straffregister, som funnits erforderliga i anledning av de nya lagarna om villkorlig dom och villkorlig frigivning. Av denna redogörelse, till vilken utskottet hänvisar, må här återgivas följande uttalande om de föreslagna övergångsbestämmelserna:

»Den nya lagen om villkorlig dom äger såsom nämnts ej tillämpning, där villkorlig dom meddelats eller meddelas i mål som av första domstol blivit avgjort före den 1 januari 1944. Då de av mig föreslagna ändringarna i lagen om straffregister till den del de angå villkorlig dom kunna tillämpas jämväl om den villkorliga domen meddelats med stöd av äldre lag, synas nämnda ändringar kunna träda i kraft utan särskilda övergångsbestämmelser. Ikraftträdandet torde med hänsyn till att 1939 års lag om villkorlig dom redan är i tillämpning böra äga rum senast den 1 juli 1944.

De ändringar i lagen om straffregister, som sammanhånga med den nya lagen angående villkorlig frigivning, synas böra träda i kraft samtidigt med denna lag eller den 1 januari 1945. Enligt övergångsbestämmelserna till samma lag skall emellertid äldre lag tillämpas beträffande den som villkorligt frigivits före den 1 januari 1945. Med hänsyn härtill torde vid förordnande om ikraftträdande av nu ifrågavarande ändringar i lagen om straffregister böra stadgas, att tidigare gällande bestämmelser alltjämt skola tillämpas beträffande den som villkorligt frigivits före nämnda dag.

I samband med tillkomsten av lagen den 18 juni 1937 om förvaring och internering i säkerhetsanstalt, vilken lag skall träda i kraft den dag Konungen förordnar, genomfördes vissa ändringar i lagen om straffregister. Dessa ändringar upptogos i en särskild lag (nr 467) angående ändring i vissa delar av lagen om straffregister, vilken lag likaledes skall träda i kraft den dag Konungen förordnar. Sistnämnda lag berör bl. a. 1 § och 2 § 3 mom. straffregisterlagen. Rörande dessa lagrum torde med hänsyn härtill erfordras en särskild övergångsbestämmelse. I överensstämmelse med förfaringssättet vid en år 1942 vidtagen ändring i bl. a. 1 § lagen om straffregister synes sålunda böra föreskrivas, att intill dess lagen den 18 juni 1937 angående ändring i vissa delar av lagen om straffregister träder i kraft lagrummen skola hava en lydelse, som anknyter till bestämmelsernas hittillsvarande avfattning.»

Lagrådet har lämnat det upprättade lagförslaget utan erinran.

Utskottet.

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag och får alltså hemställa,

att förevarande proposition, nr 234, måtte av riksdagen bifallas.

Stockholm den 23 maj 1944.

På första lagutskottets vägnar:

K. SCHLYTER.

Vid detta ärendes behandling ha närvarit
från första kammaren: herrar *Schlyter, Wagnsson, Westman, Ahlkvist, Krügel, Silje-
ström, Knut Petersson** och *Ragnar Bergh*;

från andra kammaren: herrar *Lindqvist, Gezelius, Hedlund* i Östersund, *Werner**, *Berg, Björling* och *Lindberg* samt fru *Gustafson*.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.